

Budapestre vonatkozó újságcikkek

Szerző: *Dallay Miklós*
Cím: *Moszkvától Hollywoodon át Buda-
pestig*
Forrás: *Nemzeti Ujság*

Bp
(Hely)

1927. 10. 13
(Idő)

(Köt. v. füz.) (O)

Osztályozás

Tárgy *910.2*

Hely

Idő

"1927"

Személy

Moszkvától Hollywoodon át Budapestig

**Ivan Mosjoukine szerdán este megérkezett a magyar fővárosba
Óriási tömeg fogadta a Keleti Pályaudvaron — A legnépszerűbb
filmstar legszerényebb vallomásai**

Ivan Mosjoukine talán a legnépszerűbb filmstar ma azok között a moziszinészek között, akik férfias szépségükkel, daltias megjelenésükkel, heroikus, nagy szerepekkel ragadják el a filmszínházak közönségét. Mosjoukine sikere azonban sokkal több egyszerű dekoratív sikernél. Nem kizárólag külső hatásokon alapszik. Mosjoukine nemcsak daltias megjelenésű férfi, hanem kitűnő színész is. Aki látta a Gyönyörvárost, aki emlékszik a Kean feledhetetlen matróztáncára, aki megjegyezte magának Mosjoukine arcát a Strogoff Mihályban, mikor mint gárdatiszt megállt a cár előtt s vonásain és szemében ott volt a cári hatalom mindenhatóságának egész átérzése, az tudja, hogy ennek a tehetséges színésznek a legmehezebb lélektani problémák ábrázolása sem lehetetlen. Érthető tehát az a rajongás, amellyel filmjeit várják és fogadják s az a meleg lelkesedés, amellyel szerdán este a Keleti pályaudvaron s a pályaudvar környékén ezrekre menő tömegekben várták.

A győri fogadtatás

A Nemzeti Ujság munkatársa Győrött fel szállt arra a vonatra, amelynek egyik elsőosztályú fülkéjében Mosjoukine Budapest felé utazott. A győriek már értesültek a népszerű filmstar átutazásáról s nagy számban mentek ki a délután 5 órakor érkező bécsi gyors elé. A győri pályaudvar peronja egészen megtelt érdeklődőkkel, akiknek soraitban természetesen domináltak a nők. Két nagy nemzeti szín szalagos csokor is várta Mosjoukine-t. Az egyik a győri mozgóképszínházak hódolatát jelentette, a másikkal az a két budapesti mozi fogadta, amelyben fel fog lépni, az *Omnia* és a *Capitol*. Egy kis hiba ugyan történt a győri pályaudvaron. Az a kocsis, amelyben Mosjoukine ült, a második volt a mozdony után s jó messze kinn állt még a perronon túl úgy, hogy a fogadtatásra összegyűlt közönségnek a csokorokkal s a készen tartott autogramm-lapokkal jó darabot kellett a vonat után szaladni.

De aztán minden baj nélkül lezajlott a fogadtatás. Mosjoukin megjelent az ablakban. A közönség melegen megéljenzte. Néhány üdvözlő szó francia nyelven. Rengeteg autogramm s azután a vonat megindult Budapest felé. Mosjoukine nem ügyelt a Máv. figyelmeztetésére, messze kihajolt a kocsis ablakából s

úgy kiáltozott a kendődobogató és kalaplengető közönség felé:

— A revoir! A revoir! Két hét múlva, mikor visszafelé megy, bizonyosan még többen fogják várni a győri pályaudvaron.

Az élő Mosjoukine és a film Mosjoukine

Most szemtől-szemben állunk Mosjoukine-nal, akit annyi diadalmas szerep változatos maszklájában láttunk. Szinte alig ismerünk rá a világos-drapp, rövidnadrágos utiruhában, a pezsgőszin puloverben. Ez a Mosjoukine igazán nagy átváltozó-művész. Minden szerepében más. De egészen más filmen is, mint az életben. Talán csak a szemének van ugyanaz a mély kifejezése. Egyébként, ami egészen ritkaság, talán még sokkal megnyerőbb, sokkal szuggesztívőbb, sokkal szebb, mint filmen. Egészen oldalt elválasztott szőke haja teljessé teszi az arc meleg szláv karakterét. Az orra markáns hegyessége eltűnik. Az arc így sokkal lágyabb, sokkal kedvesebb lesz, mint a filmben s fokozza a hatást az is, hogy a nagy komédiás fellépésében, érintkezésében nincs semmi pózos, semmi színészi. Csupa közvetlenség, csupa egyszerűség Mosjoukine. Semmi más, csak ember. Kedves, igénytelen fiú, akit szemmel láthatóan megviselt a hosszú út, de azért minden vonatkozás nélkül áll kötélnek, hogy a kérdések özönére feleljen és elmondja pályafutását Moszkvától Párison és Hollywoodon át Budapestig.

Hogy lett filmszínész

Mosjoukine elmondja, hogy teljes neve Ivan Iljics. Apját Iljának hívják. Még három fivére van. Kettő Oroszországban él. A harmadik,

azt Alekszandernak hívják, csekis a párisi nagy operában. Nem a film fedezte fel. Eredetileg is színész volt s a moszkvai nemzeti színház tagja, ahol főleg külföldi darabokban lépett fel. Francia darabokban játszott. Magyar darabok émszerepeiben lépett fel. Az Ördög, a Testőr, a Farkas és a Liliom főszerepeiben voltak nagy sikerei s ezekkel a szerepeivel a Kerenszky-kormány idejében

végigvendégszerepelt Szibéria nagy városait. A film mindig izgatta és foglalkoztatta. Először 1913-ban szerepelt filmen. Tolsztoj *Kreuzer Szonátájának* egyik szerepét játszotta el. Az orosz film akkor még gyermekkorát élte s filmszínészre csak külföldön várható karrier. Ő is külföldre vágyott s mikor a bolsevizmus kitört, már zsebében volt a szerződés egyik francia filmvállalattal, az Ermolier-filmmel, amely orosz témákat dolgozott fel főleg orosz színészekkel. Itt kezdte pályáját mint filmszínész s innen ivelt karrierje hatalmas lendülettel egész a hatalmas amerikai vállalatig, az *Universal*-ig, amelynek ma dédelgetett és fejedelmileg fizetett starja.

Mosjoukine és a magyarok

— Nagyon érdekel Magyarországot, — mondja beszélgetés közben Mosjoukine, — nagyon vágytam rá, hogy megismerjem a magyarokat. Amint már mondtam, Moszkvában leginkább francia és magyar darabokban játszottam. ezért legjobban szerettem volna megismerkedni a franciákkal és a magyarokkal. Páris már láttam, most teljesül a másik nagy vágyam is, eljutok végre Budapestre. Különbözőben már Hollywoodban is ismertem számos magyart. Ismertem Bánky Vilánt és Korda Máriát. Sokszor voltam együtt Mindszenty Tiborral is. Valahogy úgy éreztem, hogy legközelebb állnak itt hozzám a magyarok, akik szintén Európa keleti részéből szakadtak ide

s az összetartozandóságnak ez az őrzése vonzott hozzájuk.

És Oroszország?

Oda nem tudnék visszatérni, — mondja Mosjoukine. — A kommunizmus kitörése után néhány hónappal sikerült megszökni. Utlevél nélkül, vesztegetés segítségével jutottam le a Krimbe, innen Konstantinápolyba szöktem. Azután következett Marseille, majd Páris. Mikor azután az orosz filmgyártás újra megkezdődött, hívtak engem is vissza. Igérték mindent. Kilátásba helyezték ugyanazt a jövődet, amelyet kinn élvezek. De én nem

birtam rászánni magam, hogy újra lássam Oroszországot. Megborzadtam ettől a véres országtól. Rettenetes sok vért és szenvedést láttam, amelynek az emlékeitől nem tudok szabadulni. Milliárdok és milliárdok gyilkoltak le minden ok és cél nélkül. Én Oroszországban mindig ezeknek a milliárdoknak a halálhőrgését hallgatom, ezért nem birtam rászánni magam a visszatérésre. Válaszomban tudtára is adtam ezt azoknak, akik hívtak. Erre még azt is megtöltötték, hogy Oroszországban élő szüleimmel és fivéreimmel levelezem.

Metyik a tegkedvesebb szerepe?

Ez a kérdés elmaradhatatlan. Mosjoukine habozás nélkül felel rá: „Összes szerepeim közül legjobban szeretem a *Kean*-t. Mert ebben nagy és mély pszichológia van s ezért gyönyörű színészi feladat. Kedves szerepem a *Strogoff Mihály* is, de ez inkább külsőségeiben imponáns, dekoratív szerep.

Beszél a rendezőkről is. A rendezőket nagyon

nehéz ellenőrizni — mondja — tudom, én magam is voltam rendező. A *Karnevál gyermekét* és a *Gyönyörváros*-t én rendeztem. Van sok jó rendező, de talán egyik sem olyan, hogy minden sikerülne nekik. Csinálnak valami nagyon jót. Jön aztán egy kevésbé sikerült dolog, aztán egy egészen rossz. Nagy az egyenetlenség és bizonytalanság. Véleményem szerint a legkiegyensúlyozottabb izlésű s a legbiztosabb kezű rendező Abel *Gance*. Eddig neki sikerült még a legtöbb film.

— A partnereim? — folytatta azután. — Sok kitűnő partnerem volt. Legtöbbel igen meg voltam elégedve. De akivel legjobban tudtam együttjátszani s akivel legnagyobb sikereimet értem el, az *Natalie Lissenko* volt.

Szó esik arról is, milyen nehézségei voltak utközbén. Utlevélben mint hontalan van feltüntetve Csehországon keresztül, ahova, mint oroszoknak még átutazó vizumot sem adtak, csak úgy sikerült keresztül jutnia, hogy egy francia személynazonossági igazolványt használt fel utlevél gyanánt. Nehézségei voltak az osztrák határon is. De már a magyar határrendőrtiszt, mint régi ismerőst üdvözölte és autogramot is kért tőle.

Emberáradat a Keleti pályaudvaron

A vonat közben megérkezett Budapestre. A Keleti-pályaudvaron valóságos emberáradat várta a népszerű filmszínészt. Zsufolva volt a Perron és kinn a kijáratoknál ezrekre menő

tömeg várakozott. Alig hogy a vonatból kilépett Mosjoukine, valóságos virágcsóval árasztották el. A közönség szinte rohamban tödült köréje és csaknem elsodorta úgy, hogy azok, akik üdvözlésére jöttek, el sem tudták az üdvözlőszavakat mondani. Nagynehezen mégis utat törtek Mosjoukine számára felvirágozott autójáig, amely azután margitszigeti lakására vitte a fáradt művészt, aki most egyenesen Berlinből utazott ide, ahol az Universal egyik filmjének főszerepét játssza.

Mosjoukine két hélig marad Budapesten, ez alatt az idő alatt fellép az *Omnia* és a *Capitol* filmszínházban, abban a drámai jelenetben, amelyet *Lakatos* László írt a Lyon Lea utolsó jelenete elé.

Kállay Miklós